

Załącznik do Uchwały Rady Powiaty Nr XXIX/254/2014
z dnia 31 października 2014 roku

**Program Aktywności Lokalnej
Powiatu Warszawskiego Zachodniego
na rok 2014 - 2020**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
II. DIAGNOZA	4
III. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ	4
IV. KIERUNKI DZIAŁAŃ	6
V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	6
VI. MIEJSCE I ZAKRES PROGRAMU.....	7
VII. CZAS REALIZACJI	7
VIII. ADRESACI PROGRAMU.....	7
IX. METODY PRACY.....	7
X. REALIZATORZY PROGRAMU	9
XI. PARTNERZY	9
XII. PRZEWIDYWANE EFEKTY.....	9
XIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	10
XIV. ZASADY MONITOROWANIA.....	10

I Wprowadzenie

Jednym z podstawowych zadań realizowanych w ramach pomocy społecznej jest integracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem podejmowanych działań powinno być wsparcie i umożliwienie tym osobom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. W obszarze tym potrzebne są często innowacyjne metody i szeroka współpraca wielu podmiotów. Szanse takie stwarza Program Aktywności Lokalnej, który wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego, wzmocnienia spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Aktywności Lokalnej jest odpowiedzią na cel, jaki został określony w Strategii Lizbońskiej dotyczący spójności społecznej, mający na celu kształtowanie aktywnego państwa. W tym wymiarze „konieczne staje się, więc inwestowanie w kapitał ludzki oraz kapitał społeczny, czyli inwestowanie w ludzi i w budowanie związków między nimi, w ich wzajemne zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, a więc to, co jest na równi z kapitałem finansowym podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie tożsamości, przynależności i zaangażowania na rzecz małej ojczyzny jest podstawą świadomego obywatelstwa”.¹

Zgodnie z art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013r poz. 182) rada powiatu biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim w oparciu o opracowaną diagnozę potrzeb w zakresie pomocy społecznej należącej do właściwości powiatu oraz wsparcia osób niepełnosprawnych opracowało niniejszy program.

---

¹ Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 – 2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Program Aktywności Lokalnej dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych. Program Aktywności Lokalnej jest kompatybilny z następującymi dokumentami:

- Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Powiatowym Programem Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowym Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej,
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

II. Diagnoza

Liczba mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego to 109 624 osoby z czego 52 830 to kobiety, a 56 794 mężczyźni. Wśród nich znajdują się osoby zagrożone wykluczeniem społecznym tj. osoby niepełnosprawne, wychowankowie rodzin zastępczych, a także osoby wymagające indywidualnej pomocy i wsparcia ze strony powołanych w tym celu instytucji tj. rodziny zastępcze, które nie potrafią samodzielnie poradzić sobie w sytuacjach kryzysowych w tym z problemami opiekuńczo wychowawczymi.

Na koniec 2013 roku w Powiecie Warszawskim Zachodnim funkcjonowało 141 rodzin zastępczych, gdzie umieszczonych było 281 dzieci. Pomocą objętych zostało również 55 usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych, 11 z pałcówek opiekuńczo wychowawczych. Do najczęściej występujących problemów społecznych dotyczących klientów PCPR należą:

- 1) niepełnosprawność,
- 2) niewydolność opiekuńczo-wychowawcza,
- 3) niskie kompetencje społeczne i zawodowe oraz ograniczone zaangażowanie w rozwiązywanie własnych problemów wśród młodzieży powyżej 15 roku życia.

Poprzez realizację PAL Powiat Warszawski Zachodni chce wspierać lokalny kapitał ludzki, w oparciu o Program Operacyjny Kapitał Ludzki Europejskiego Funduszu Społecznego.

III. Cele Programu Aktywności Lokalnej

Celem Programu Aktywności Lokalnej jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez wyeliminowanie czynników prowadzących do wykluczenia społecznego, aktywizacja społeczna oraz rozwiązywanie problemów konkretnej grupy społecznej.

Cele szczegółowe:

- Podejmowanie inicjatyw na rzecz podniesienia jakości życia i świadomości obywatelskiej społeczności lokalnej powiatu.
- Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, prawniczej dla rodzin znajdujących się trudnej sytuacji opiekuńczo-wychowawczej, zdrowotnej, społeczno-zawodowej.
- Stworzenie płaszczyzny dialogu społecznego. Wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji, organizacji pozarządowych oraz osób niezrzeszonych pragnących działać na rzecz środowisk potrzebujących wsparcia.
- Prowadzenie działań aktywizacyjnych i integracyjnych adresowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym: osób niepełnosprawnych, osób usamodzielnianych, wychowanków rodzin zastępczych, osób w sytuacjach kryzysowych oraz osób z ich otoczenia.
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin wieloproblemowych z terenu powiatu.
- Tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu osób i rodzin.
- Edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, konsultacji.

IV. Kierunki działań

Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną tj.

- Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i lokalną społecznością.
- Poprawa dostępu do informacji publicznej.
- Wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, grup wsparcia, grup samopomocy.
- Poradnictwo rodzinne i specjalistyczne.
- Szkolenia dla rodzin zastępczych.
- Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych.
- Organizowanie i finansowanie czynnego uczestnictwa w instrumentach aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej sprzyjające aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Inne działania wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programów:
  1. Powiatowego Programu Aktywności Lokalnej,
  2. Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
  3. Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
  4. Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej,
  5. Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

V. Założenia Programu

1. Aktywizowanie społeczności lokalnej.
2. Otwartość społeczeństwa i instytucji na potrzeby środowiska lokalnego.
3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
4. Współdziałanie instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów.
5. Podejmowanie działań wielokierunkowych.

VI. Miejsce i zakres Programu

Obszar Powiatu Warszawskiego Zachodniego

VII. Czas realizacji

Od 2014 rok do 2020 roku.

VIII. Adresaci Programu

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego, w tym:

1. Członków różnych społeczności,

- rodzin zastępczych,
- usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo- wychowawczych,
- rodzin niewydolnych wychowawczo,
- osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- osób niepełnosprawnych,
- osób z otoczenia w/w grup społecznych.

2. Grup społecznych zorganizowanych i niezorganizowanych.

3. Osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia w zależności od zdiagnozowanych potrzeb.

IX. Metody pracy wykorzystywane do realizacji programu.

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

1) środowiskowej pracy socjalnej, która jest działaniem realizowanym przez pracownika socjalnego, koordynatora lub inną osobę, mającym na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,

 7

2) instrumentów aktywnej integracji, będących zespołem instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej realizowanych przez PCPR w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Działania te mają na celu doprowadzenie osób wykluczonych do powrotu na rynek pracy oraz do ich integracji ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie możliwości zatrudnienia, uzyskania wsparcia oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanych przez osoby i rodziny w dostępie do informacji o uprawnieniach i usługach społecznych.

3) działań o charakterze środowiskowym, stanowiących inicjatywy integracyjne obejmujące:

- przygotowanie i wsparcie działań indywidualnych oraz programów środowiskowych, np. spotkania z grupami docelowymi oraz przygotowanie raportów dotyczących potrzeb i zasobów danej społeczności; edukację społeczną i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców; organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, czy turystycznym.

4) działań o charakterze integracyjnym oraz działania wynikające z ustaw:

- o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013r. poz.182, z późn.zm.)
- o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127 poz. 721, z późn. zm.)
- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 poz.135, z późn. zm.)
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr.180 poz.1493, z późn. zm.)

X. Realizatorzy Programu Aktywności Lokalnej

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim, które będzie inicjować partnerstwo lokalne polegające na współpracy podmiotów na rzecz realizacji programu przy efektywniejszym wykorzystaniu istniejących zasobów.

Nie musi to być partnerstwo projektowe w rozumieniu zasad.

XI. Partnerzy

1. Starostwo Powiatowe
2. Ośrodki Pomocy Społecznej
3. Placówki oświatowe, kulturalne i sportowe
4. Domy Pomocy Społecznej
5. Komenda Powiatowa Policji
6. Organizacje pozarządowe
7. Inne podmioty

XII. Przewidywane efekty

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych.
2. Usprawnienie przepływu i dostępu do informacji.
3. Planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców.
4. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów.
5. Stworzenie płaszczyzny zaangażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów.
6. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące.
7. Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
8. Powstanie grup samopomocowych.

10. Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności.

11. Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych.

12. Aktywizacja i poprawa funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

XIII. Źródła finansowania programu

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej należy zaliczyć:

1. Środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
2. Środki własne budżetu powiatu,
3. Środki budżetu państwa,
4. Inne źródła zewnętrzne ,

Szczegółowe działania realizujące cele programu oraz harmonogram realizacji zostanie ustalony we wniosku o dofinansowanie projektu systemowego lub innych wnioskach składanych np. w ramach programów rządowych i działaniach inicjowanych przez realizatora programu.

Realizacja programu uzależniona jest od pozytywnej akceptacji poszczególnych projektów.

XIV. Zasady monitorowania

Monitorowanie projektu odbywać się będzie w trakcie realizacji poszczególnych projektów w tym systemowego na podstawie ustalonych wskaźników. Celem będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań w poszczególnych projektach. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy. Sprawozdanie z realizacji programów realizowanych w ramach programu aktywności lokalnej, zostaną

przedstawione w corocznym sprawozdaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

[Handwritten signature]